

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2024

KAMIL KULHAVÝ

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE

Fakulta bezpečnostního managementu

Katedra krizového řízení

**Analýza krizového řízení v Evropské unii a jejich využití pro
bezpečnostní systém České republiky**

Bakalářská práce

**Analysis of crisis management in the European Union and their use for the
security system of the Czech Republic**

Bachelor thesis

Vedoucí práce

JUDr. Vladimír Souček

Autor práce

Kamil Kulhavý

PRAHA

2024

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Benešově, dne 15.3.2024

Kamil Kulhavý

Poděkování

Touto cestou bych rád poděkoval svému vedoucímu JUDr. Vladimíru Součkovi za poskytnuté rady, věnovaný čas, a především za jeho trpělivost a pomoc při zpracování mé bakalářské práce.

ANOTACE

Bakalářská práce se věnuje analýze krizového řízení Evropské unie s jeho využitím pro bezpečnostní systém státu. Teoretická část práce se věnuje pojmu bezpečnosti, právní úpravě spojené s krizovým řízením v ČR, složkám bezpečnostního systému a rozhodovacím orgánům evropské unie. Další část práce se věnuje charakteristice krizových managementů, jak v sousedních státech ČR, tak dalších evropských mocnostech. Praktická část práce je zaměřena na krizové řízení obce se zaměřením na spolupráci s obcí s rozšířenou působností. V závěrečné části práce jsou obsaženy názory a návrhy na zlepšení vnímání problematiky krizového řízení.

KLÍČOVÁ SLOVA

krizové řízení * bezpečnost * bezpečnostní systém České republiky * krize * migrace *

ANNONATION

The bachelor thesis is devoted to the analysis of the crisis management of the European Union and its use for the security system of the state. The theoretical part of the thesis is devoted to the concept of security, legal regulation connected with crisis management in the Czech Republic, components of the security system and decision-making authorities of the European Union. Another part of the work is devoted to the characteristics of crisis management both in the neighboring states of the Czech Republic and other European powers. The practical part of the work is focused on crisis management of the municipality with a focus on cooperation with the municipality with extended scope. The final part of the work contains opinions and suggestions for improving the perception of crisis management issues.

KEY WORDS

crisis management * security * security system of the Czech Republic * crisis * migration *

Obsah

Úvod	9
1 Základní pojmy a právní úprava bezpečnostních systémů v České republice	10
1.1 Bezpečnost.....	10
1.1.1 Kybernetická bezpečnost	10
1.1.2 Ekonomická bezpečnost.....	10
1.1.3 Enviromentální bezpečnost	11
1.1.4 Surovinová a energetická bezpečnost	11
1.1.5 Vnější bezpečnost státu	12
1.1.6 Vnitřní bezpečnost státu	12
1.2 Právní úprava v České republice.....	12
1.2.1 Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky ...	12
1.2.2 Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky	13
1.2.3 Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon).....	13
1.2.4 Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému.....	13
2 Prvky bezpečnostního systému v České republice	15
2.1 Ústřední orgány státu v bezpečnostním systému v České republice ...	15
2.1.1 Prezident České republiky	15
2.1.2 Parlament České republiky	15
2.1.3 Vláda ČR.....	16
2.1.4 Bezpečnostní rada státu	17
2.1.4.1 Pracovními odborné skupiny BRS	18
2.1.4.1.1 Výbor pro obranné plánování	18
2.1.4.1.2 Výbor pro koordinaci zahraniční bezpečnostní politiky.....	18
2.1.4.1.3 Výbor pro civilní nouzové plánování.....	18

2.1.4.1.4	Výbor pro zpravodajskou činnost	18
2.1.4.1.5	Výbor pro vnitřní bezpečnost	19
2.1.5	Ústřední krizový štáb	19
2.1.6	Ministerstva a další ústřední orgány státní správy	19
2.1.6.1	Ministerstvo obrany	20
2.1.6.2	Ministerstvo vnitra	20
2.1.7	Další ministerstva a ústřední orgány státní správy v rámci bezpečnostního systému České republiky	21
2.2	Popis rizika, životní cyklus krize a krizové plány	22
2.2.1	Životní cyklus krize	22
2.2.2	Krizové plány	22
2.2.2.1	Evakuační plán	22
2.2.2.2	Havarijní plán	23
2.2.2.3	Plán hospodářské mobilizace	23
2.2.2.4	Plán kontinuity činností	23
2.2.2.5	Plán krizové připravenosti	23
2.2.2.6	Plán vytváření a udržování státních hmotných rezerv k zajištění bezpečnosti ČR	24
2.2.2.7	Poplachový plán IZS kraje	24
2.2.2.7.1	požární evakuační plán	24
3	Orgány krizového řízení v České republice	25
3.1	Vláda ČR	25
3.2	Ministerstva a jiné ústřední správní orgány	26
3.2.1	Jiné ústřední správní orgány	26
3.3	Orgány kraje a další orgány s působností na území kraje	27
3.3.1	Krajský úřad	28
3.3.2	Hasičský záchranný sbor kraje	28

3.4	Orgány obce s rozšířenou působností a orgány obce	28
4	Evropská unie	29
4.1	Spolupráce v oblasti bezpečnosti a ochrany Evropské unie	29
4.1.1	Evropský mírový nástroj	30
4.1.1.1	Pilíře Evropského mírového nástroje.....	31
4.1.1.2	Správa Evropského mírového nástroje	31
4.2	Rozhodovací orgány EU v rámci společné zahraniční a bezpečnostní politiky a krizovém řízení	32
4.2.1	Evropská rada	32
4.2.2	Evropský parlament	32
4.2.3	Evropská komise	33
4.2.3.1	Emergency Responce Coordination Centre (ERCC).....	33
4.2.4	Rada Evropské unie	34
5	Poskytování solidarity v rámci Evropské unie	35
5.1	Definice v rámci doložky solidarity.....	36
5.2	Opatření pro odezvu na úrovni Unie	36
6	Krizové managementy zahraničních států v Evropské unii	37
6.1	Spolková republika Německo	37
6.1.1	Krizové řízení na národní úrovni	37
6.1.2	Krizové řízení na federální úrovni	37
6.1.3	Krizové řízení federálními zeměmi.....	38
6.2	Nizozemsko	38
6.3	Francie.....	40
6.4	Itálie	41
6.5	Polsko	42
7	Připravenost České republiky na řešení migrační krize, postoj České republiky a zahraniční pohledy	44

8	Krizové řízení obce, spolupráce obce s ORP, zhodnocení současného fungování metodiky, návrhy na zlepšení situace	46
8.1	Zhodnocení.....	48
8.2	Návrhy na zlepšení připravenosti, fungování a celkového vnímání problematiky krizového řízení	49
8.2.1	Návrh na sjednocení krizového řízení v rámci ČR v souvislosti se zahraničními státy EU	50

Úvod

Pro svou bakalářskou práci jsem si zvolil téma Analýza krizového řízení v Evropské unii a jejich využití pro bezpečnostní systém České republiky. Toto téma bylo zvoleno na základě stále častěji se objevujících problémů, které mají mezinárodní přesah, jakými v minulosti byla pandemie Covid-19 a v současné době stále přetrvávající migrační krize. V případě vnitrostátních problémů se jedná o především živelné pohromy typu povodně a vichřice. Cílem této práce je analyzovat fungování krizového řízení na úrovni Evropské unie a také postavení bezpečnostního systému České republiky. V první části práce se věnuji pojmu bezpečnost a příslušné právní úpravě pro krizové řízení a bezpečnostní systém České republiky. V druhé části práce jsou následně popsány jednotlivé prvky bezpečnostního systému a následně orgány krizového řízení, kdy jsou zde rozebrány jejich povinnosti a pravomoci v rámci krizového řízení. Třetí část práce je věnována rozhodovacím orgánům Evropské unie a následně analýze krizových řízení ve vybraných zemích EU, kterými jsou Německo, Nizozemsko, Francie, Itálie a Polsko. Cílem této části práce je posouzení stav krizových managementů v těchto zemích a následné zvážení jejich aplikace na evropské úrovni. Závěrečná část práce je věnována problematice fungování krizového řízení obcí, kdy za tímto účelem byl proveden rozhovor se starostkou obce Pyšely ve Středočeském kraji. Dále zde uvádím své názory na současný stav krizového řízení v ČR a návrhy na zlepšení jeho fungování jak ČR, tak v EU.

1 Základní pojmy a právní úprava bezpečnostních systémů v České republice

1.1 Bezpečnost

Definici pojmu bezpečnost nelze dohledat v žádném právním předpise. Definice pojmu bezpečnost je vysvětlena v terminologickém slovníku ministerstva vnitra České republiky, který byl vydán v roce 2016.

Podle výkladu v tomto slovníku se jedná o stav, kdy je systém schopen odolávat známým a předvídatelným vnějším i vnitřním hrozbám, které by mohly mít negativní dopad proti jednotlivým prvkům (případně celému systému) tak, aby byla zachována struktura systému, jeho stabilita, spolehlivost a chování. Jedná se tedy o míru stability systému a jeho primární a sekundární reakci na hrozby. Pro vymezení systému na podmínky státu je obsah bezpečnosti definován v ústavním zákoně č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky. V daném případě lze užít i pojem bezpečnost státu. Dle terminologického slovníku je dále pojem bezpečnost členěn do několika skupin.

1.1.1 Kybernetická bezpečnost

Bezpečnost IT zahrnuje ochranu důvěrnosti, integrity a dostupnosti informací při jejich zpracování, úschově, distribuci a prezentaci.

Pojem důvěrnost je zde definován jako vlastnost informace, která o ní vypovídá, že není přístupná nebo není odhalena neoprávněným osobám všeho druhu. Dále pojem integrity je vlastnost přesnosti a úplnosti, nebo také jistota, že data nebyla neoprávněně změněna a jsou důvěryhodná. A pojem dostupnost je vlastnost přístupnosti a použitelnosti na žádost oprávněné osoby.

1.1.2 Ekonomická bezpečnost

Stav, při kterém ekonomika objektu, jehož bezpečnost má být zajištěna, není ohrožena hrozbami, které výrazně snižují nebo by mohly snížit její výkonnost potřebnou k zajištění obranných i dalších bezpečnostních kapacit, konkurenceschopnosti objektu i jeho jednotlivých složek, tj. především jednotlivých podnikatelských subjektů na vnitřních i vnějších trzích.

1.1.3 Enviromentální bezpečnost

Stav, ve kterém na sebe společnost a ekologický systém vzájemně působí způsobem, který je udržitelný, jednotlivci mají přístup v dostatečné míře ke všem přírodním zdrojům a existují nástroje na řešení krizí a konfliktů přímo či nepřímo spojených s životním prostředím. V tomto stavu jsou minimalizovány hrozby spojené s životním prostředím a způsobené přírodními nebo společností zaviněnými procesy ať už záměrně, nezáměrně nebo v důsledku nehody. Tyto hrozby mohou způsobovat nebo zhoršovat již vzniklé sociální napětí nebo ozbrojený konflikt.

1.1.4 Surovinová a energetická bezpečnost

V širším pojetí surovinové a energetické bezpečnosti jde o zajištění přístupu k dostatečnému množství surovin a energie, přičemž tento přístup je podmíněn na zdrojové straně diverzifikací zdrojů, zdrojových teritorií a diverzifikací přepravních cest a na straně výroby a spotřeby zajištěním spolehlivé, kapacitně dostatečné a přiměřeně zálohované technické infrastruktury včetně způsobilé obsluhy a zásob strategických surovin s cílem předcházet krizovým stavům a zajistit plynulý rozvoj státu. Energetickou bezpečností je myšlena schopnost státu zajistit potřebné množství energetických surovin, za pokud možno ekonomicky přijatelnou cenu a vytvářet předpoklady pro stabilní dodávky elektrické energie, zemního plynu a tepla. Potřebné množství energetických surovin je množství, které za normálních podmínek vystačí na potřeby všech subjektů v daném státě a v případě krizové situace zabezpečí dodávky energie obyvatelům státu v rozsahu, aby nedošlo k výraznému zhoršení jeho životní úrovně nebo ohrožení zdraví, ohrožení průmyslu v rozsahu, aby nedošlo k zastavení výrobních procesů a poškození ekonomiky jako celku, dále zabezpečit dodávky armádě a integrovanému záchrannému systému v takovém rozsahu, aby nedošlo k ohrožení bezpečnosti státu a obyvatelstva, státním institucím pak v takovém rozsahu, aby nebyl ohrožen chod a správa státu.

1.1.5 Vnější bezpečnost státu

Stav, kdy jsou na nejnižší možnou míru eliminovány hrozby ohrožující stát a jeho zájmy zvnějšku, a kdy je tento stát k eliminaci existujících i potenciálních vnějších hrozeb efektivně vybaven a ochoten. Vnější hrozby mohou být vojenského nebo ekonomického charakteru, mohou mít také charakter migrační vlny aj. Jedná se také o souhrn mezinárodněpolitických, ekonomických a vojenských vztahů státu s okolními státy a koalicemi, jejichž prostřednictvím prosazuje své státní zájmy.

1.1.6 Vnitřní bezpečnost státu

Stav, kdy jsou na nejnižší možnou míru eliminovány hrozby, které ohrožují stát a jeho zájmy zevnitř, a kdy je tento stát k eliminaci stávajících i potenciálních vnitřních hrozeb efektivně vybaven a k této eliminaci ochoten. Je to rovněž souhrn vnitřních bezpečnostních podmínek a legislativních norem a opatření, kterými stát zajišťuje demokracii, ekonomickou prosperitu a bezpečnost občanů, a jimiž stanoví a prosazuje normy morálky a společenského chování.¹

1.2 Právní úprava v České republice

Tato kapitola se zaměřuje na stručné vysvětlení konkrétních právních předpisů z oblasti bezpečnosti a krizových situací, popř. jejich částí, které se této problematice týkají.

1.2.1 Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky

Tento ústavní zákon stanovuje v Čl. 1 jako základní povinnost státu zajištění svrchovanosti a územní celistvosti České republiky, dále pak ochranu jejích demokratických základů a ochranu životů, zdraví a majetkových hodnot. Čl. 2 pak vymezuje možnost vyhlášení nouzového stavu, stavu ohrožení státu nebo válečného stavu v případech, kdy je ohrožena nějaká ze základních hodnot vymezených v Čl. 1. Dále zákon stanovuje, že bezpečnost České republiky je zajišťována ozbrojenými silami, ozbrojenými bezpečnostními sbory, a také

¹ Terminologický slovník: krizové řízení a plánování obrany státu [online]. Ministerstvo vnitra České republiky: Ministerstvo vnitra České republiky, 2016 [cit. 2023-11-1]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/terminologicky-slovník-krizove-řízení-a-planování-obrany-státu.aspx>

záchrannými sbory a havarijními službami. Čl. 5 upravuje možnost vyhlášení nouzového stavu vládou, v případě nebezpečí z prodlení může nouzový stav vyhlásit předseda vlády, nicméně do 24 hodin musí být jeho rozhodnutí buď schváleno nebo zrušeno právě vládou. Čl. 6 stanovuje jako maximální dobu, na kterou lze nouzový stav vyhlásit 30 dnů, prodloužit jej je možné po předchozím souhlasu poslanecké sněmovny.²

1.2.2 Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky

Z hlediska bezpečnosti a obrany státu je zde předmětný Čl. 39 odst. 3, kde je upraveno vyslání ozbrojených sil České republiky mimo její území nebo pobyt ozbrojených sil jiných států na našem území. Dále tento článek upravuje účast ozbrojených sil České republiky v obranných systémech mezinárodní organizace, které je česká republika členem. Na všechny tyto úkony je přijímáno usnesení o souhlasu, k němuž je zapotřebí souhlasu nadpoloviční většiny všech poslanců a nadpoloviční většiny všech senátorů.

1.2.3 Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon)

Tento zákon stanovuje působnosti a pravomoci státních orgánů a orgánů územních samosprávných celků jakož i práva a povinnosti fyzických a právnických osob při přípravě na krizové situace na vnitrostátní úrovni a také při jejich řešení a při ochraně kritické infrastruktury. Dále zákon upravuje odpovědnost všech orgánů a osob za porušení povinností stanovených tímto zákonem. V zákoně jsou také zapracovány příslušné právní předpisy Evropské unie např. Směrnice Rady 2008/114/ES ze dne 8. prosince 2008 o určování a označování evropských kritických infrastruktur a o posouzení potřeby zvýšit jejich ochranu.³

1.2.4 Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému

V tomto zákoně je vymezena definice integrovaného záchranného systému záchranného systému, jehož složkami jsou Hasičský záchranný sbor České

² Ústavní zákon č. 110/1998 Sb. o bezpečnosti České republiky, Čl. 1-6

³ Zákon č. 240/2000 Sb. o krizovém řízení a o změně některých zákonů, §1

republiky, jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje, zdravotnická záchranná služba a Policie České republiky.⁴ Dále jsou zde vymezeny ostatní složky IZS a jejich působnost. Jako orgány pro koordinaci těchto složek jsou dle tohoto zákona vymezeny operační a informační střediska IZS, kterými jsou operační střediska hasičského záchranného sboru kraje a operační a informační středisko generálního ředitelství hasičského záchranného sboru. Tyto střediska jsou povinna:

- přijímat a vyhodnocovat informace o mimořádných událostech
- zprostředkovávat organizaci plnění úkolů ukládaných velitelem zásahu dle § 19 odst. 3 tohoto zákona, který upravuje oprávnění velitele zásahu
- vyrozumívat základní i ostatní složky IZS, státní orgány a orgány samosprávných územních celků.⁵

⁴ Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému, §4

⁵ Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému, §5

2 Prvky bezpečnostního systému v České republice

Prvky bezpečnostního systému v České republice jsou centrálně řízeny a vytvářejí hierarchickou strukturu, popřípadě na některých úrovních působí v rámci své působnosti. Bezpečnostní systém ČR je z hlediska odpovědnosti veřejné správy za bezpečnost státu členěn na ústřední úroveň (orgány státu) a územní prvky.

2.1 Ústřední orgány státu v bezpečnostním systému v České republice

Těmito orgány se rozumí prezident republiky, Parlament České republiky, vláda, ústřední správní úřady, Bezpečnostní rada státu a její pracovní orgány

2.1.1 Prezident České republiky

Postavení prezidenta České republiky v bezpečnostním systému je významné z hlediska toho, že je vrchním velitelem ozbrojených sil České republiky a jeho úkolem je řídit a koordinovat činnost vojenské služby. Dále se podílí na koordinaci zpravodajských služeb ČR, od kterých může vyžadovat zprávy o jejich činnosti. Nicméně příprava a zajišťování obrany státu není odpovědností prezidenta, i přes jeho postavení v organizační struktuře ozbrojených sil, ale jedná se o odpovědnost vlády ČR. V době ohrožení státu nebo válečného stavu má prezident nařizovací moc pouze v mimořádných opatřeních.

V nevojenských stavech, které nesouvisí se zajišťováním obrany státu nemá prezident republiky žádné konkrétní pravomoci. Podle ústavního zákona o zajišťování bezpečnosti ČR náleží prezidentovi právo účasti na schůzích a zasedáních Bezpečnostní rady státu (dále jen BRS), dále právo vyžadování zpráv od BRS a jejích členů, jakož i projednávání otázek s BRS, které spadají do její působnosti.

2.1.2 Parlament České republiky

Parlament ČR patří mezi vrcholnými státními orgány k hlavním pilířům bezpečnostního systému státu. Svou legislativní a kontrolní činností vytváří podmínky a předpoklady k realizaci bezpečnostní politiky. Z hlediska bezpečnosti státu jsou nejpodstatnějšími činiteli Výbor pro obranu a bezpečnost (v dolní

komoře parlamentu) a Výbor pro zahraniční věci, obranu a bezpečnost (v horní komoře parlamentu). Parlament ČR schvaluje zákony, které se týkají problematiky obrany a bezpečnosti státu, a zároveň se podílí na určování směru bezpečnostní politiky ČR.

Mezi stěžejní úkoly parlamentu z hlediska bezpečnosti patří:

- vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu
- možnost zrušení vyhlášeného nouzového stavu
- rozhodnutí o vyslání ozbrojených sil ČR, a zároveň udělení souhlasu či nesouhlasu s pobytem ozbrojených sil cizích států na dobu delší 60 dnů
- schvalování zákona o státním rozpočtu
- rozhodování o účasti ČR v organizacích kolektivní obrany a o účasti ČR v obranných systémech mezinárodní organizace, jíž je ČR členem
- udělování souhlasu k ratifikaci vojenských mezinárodních smluv

Parlament ČR na žádost vlády rozhoduje o vyhlášení nebo zrušení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu. O přijetí takového rozhodnutí rozhodují obě komory parlamentu. Za již vyhlášeného stavu ohrožení státu nebo válečného stavu může vláda požádat parlament o projednání návrhu zákona ve zkráceném jednání (Poslanecká sněmovna vydá usnesení do 72 hodin a senát do 24 hodin od postoupení Poslaneckou sněmovnou.)

2.1.3 Vláda ČR

Vrcholný orgán výkonné moci odpovědný za zajišťování obrany a bezpečnosti státu a zároveň za řízení činnosti a funkčnosti celého bezpečnostního systému ČR. V rámci bezpečnostní politiky projednává a navrhuje právní předpisy, konkrétní strategie a koncepci. Vláda je oprávněna vyhlásit nouzový stav v případě živelních pohrom, ekologických nebo průmyslových havárií, nehod a jiných nebezpečí, které ohrožují život, zdraví a majetkové hodnoty občanů nebo vnitřní pořádek a bezpečnost. S vyhlášením nouzového stavu musejí být v rámci krizových opatření určena i základní práva a svobody, které mají být omezeny a stanoveny povinnosti k plnění.

V oblasti bezpečnostního systému ČR vláda dále:

- vyhodnocuje možná rizika a hrozby
- činí opatření potřebná ke snížení nebo eliminaci těchto rizik a hrozeb
- schvaluje strategickou koncepci obrany státu a strukturu armády
- nařizuje místní, osobní a časovou působnost a konkrétní stanovení omezení svobody pohybu a pobytu a práva pokojně se shromažďovat a jiných práv
- zadává úkoly zpravodajským službám, koordinuje a kontroluje jejich činnost
- rozhoduje o opatřeních potřebných pro vedení války⁶

2.1.4 Bezpečnostní rada státu

Je stanovena ústavním zákonem o bezpečnosti a její složení a činnost popisuje dále Statut BRS a jednací řád BRS. Bezpečnostní rada státu je stálým pracovním orgánem vlády, který vyhodnocuje a koordinuje problematiku bezpečnosti ČR, a také připravuje vládě návrhy na její plánování. Přesto, že je BRS stanovena ústavním zákonem, není ústavním orgánem a nemá na základě žádného jiného právního předpisu pravomoci přijímat rozhodnutí v oblasti bezpečnostní politiky. Bezpečnostní rada státu je tvořena předsedou vlády a dalšími členy vlády podle stanovení statutu BRS. Jejich schůzí a zasedání má právo účastnit se prezident republiky, další ústavní činitelé, vedoucí správních úřadů, guvernér České národní banky a představitelé územní samosprávy.

BRS může zřizovat odborné pracovní odborné skupiny, které se budou zabývat dílčími otázkami v oblasti působnosti BRS a úkoly spojenými se zajišťováním bezpečnosti. Schůze BRS jsou svolávány předsedou BRS v pravidelných intervalech, nejméně však jednou za tři měsíce, popřípadě dle potřeby.⁷

⁶ PROF. ING. ŠESTÁK, B., DRSC.; ING. HRIVNÁK, J., CSC.; JUDR. SOUČEK, V., MGR. TVRDEK, J., ING. POLÍVKA, L., MGR. KRULÍK, O. Krizové řízení a bezpečnostní systém České republiky. Ochrana & bezpečnost [online]. 2015, ročník III., č. 1 [cit. 2023-11-15]. Dostupné z: http://ochab.ezin.cz/O-a-B_2014-2015_A/2014-2015_A_09_kolektiv_metody_01.pdf?fbclid=IwAR3jkBkPKutlqPmeEHvOk-sXWIAdmU4x48cjKZeEUCJ7sMmcD5WlJptcETE

⁷ Ministerstvo vnitra. Bezpečnostní rada státu [online]. 2023 [cit. 2023-11-05]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/bezpecnostni-rada-statu-234869.aspx>.

2.1.4.1 Pracovními odborné skupiny BRS

Jsou zřizovány BRS na návrh jejich členů a v jejich čele stojí zpravidla člen BRS.

2.1.4.1.1 Výbor pro obranné plánování

Tento výbor spadá do gesce ministra obrany a jeho hlavním úkolem je koordinovat a plánovat opatření na zajištění obrany státu.

2.1.4.1.2 Výbor pro koordinaci zahraniční bezpečnostní politiky

Tento výbor spadá do gesce ministra zahraničních věcí a jeho úkolem je koordinovat zahraniční bezpečnostní politiku ČR s důrazem na její mezinárodní postavení, a také na vztahy s mezinárodními bezpečnostními organizacemi. Dále výbor zajišťuje informování předmětných resortů o aktuální zahraniční bezpečnostní situaci a jejich aspektech.

2.1.4.1.3 Výbor pro civilní nouzové plánování

Výbor spadající do gesce ministra vnitra, jehož úkolem je koordinace a plánování opatření k zajištění ochrany vnitřní bezpečnosti státu, jeho obyvatelstva, ekonomiky a kritické infrastruktury. Dále zabezpečuje preventivní opatření proti použití zbraní hromadného ničení a případně odstranění jejich následků, a také koordinaci požadavků na civilní zdroje pro zajištění bezpečnosti státu.

2.1.4.1.4 Výbor pro zpravodajskou činnost

Tento výbor spadá do gesce předsedy vlády. Jeho hlavním úkolem je koordinovat zpravodajské služby ČR a plánovat opatření k zajištění činnosti těchto služeb, včetně jejich spolupráce se státními orgány, jejichž úkolem je shromažďování a vyhodnocování informací nezbytných pro bezpečnost státu. Samotný výbor nevyvíjí zpravodajskou činnost.

2.1.4.1.5 Výbor pro vnitřní bezpečnost

Předsedou výboru je ministr vnitra a výkonným místopředsedou pak jeho 1. náměstek pro vnitřní bezpečnost. Výbor koordinuje plánování opatření k zajištění vnitřní bezpečnosti státu, ochrany veřejného pořádku, ochrany ekonomiky, azylové a migrační politiky. Dále koordinuje boj proti všem formám kriminality a organizovanému zločinu.

2.1.5 Ústřední krizový štáb

Ústřední krizový štáb je dle krizového zákona pracovním orgánem vlády určený k řešení krizových situací. V době vzniklé krizové situace předkládá návrhy na konkrétní řešení BRS, či v případě nebezpečí z prodlení přímo vládě. Úkolem Ústředního krizového štábu je dále zabezpečovat koordinaci, dohled a vyhodnocení stavu, ve kterém se nachází realizace opatření, které byly přijaty vládou, ministerstvy a jinými správními úřady vzhledem k zabránění vzniku nebo předejití krizové situace, popřípadě za již probíhající krizové situace poskytuje podporu orgánům krizového řízení územních správních úřadů a orgánům územní samosprávy. Předseda ústředního krizového štábu je jmenován předsedou vlády dle charakteru krizové situace, v tomto případě se jedná o jmenování předsedou vlády buďto ministra vnitra nebo ministra obrany. O samotné aktivaci Ústředního krizového štábu rozhoduje předseda vlády (předseda BRS).

2.1.6 Ministerstva a další ústřední orgány státní správy

Ministerstva a další ústřední orgány státní správy ve smyslu bezpečnostního systému ČR mají nezastupitelnou roli jak pro prevenci krizových situací, tak jejich řešení. Jednotlivá ministerstva předkládají vládě patřičné návrhy právních předpisů, které spadají do jejich kompetence a na základě zákonného zmocnění jsou oprávněny vydávat prováděcí vyhlášky o postupech a realizacích opatření. Z bezpečnostního hlediska ministerstva zajišťují předměty v jejich působnosti pomocí výkonných složek jako např. Policie České republiky, Hasičský záchranný sbor České republiky, Armáda České republiky aj. Působnosti konkrétních ministerstev upravuje zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy.

2.1.6.1 Ministerstvo obrany

Do působnosti ministerstva obrany spadá především zabezpečování obrany České republiky, řízení Armády České republiky a správa vojenských újezdů. Dle § 16 odst. 2 zákona č. 2/1969 Sb. o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky Ministerstvo obrany jako orgán pro zabezpečování obrany:

- a) se podílí na zpracování návrhu vojenské obranné politiky státu,
- b) připravuje koncepci operační přípravy státního území,
- c) navrhuje potřebná opatření k zajištění obrany státu vládě České republiky, Radě obrany České republiky a prezidentu České republiky,
- d) koordinuje činnost ústředních orgánů, správních orgánů a orgánů samosprávy a právnických osob důležitých pro obranu státu při přípravě k obraně,
- e) řídí vojenskou zpravodajskou službu a vojenské obranné zpravodajství,
- f) zabezpečuje nedotknutelnost vzdušného prostoru České republiky a koordinaci vojenského letového provozu s civilním letovým provozem,
- g) organizuje a provádí opatření k mobilizaci Armády České republiky, k vedení evidence občanů podléhajících branné povinnosti a k vedení evidence věcných prostředků, které budou za branné pohotovosti poskytnuty pro potřeby Armády České republiky,
- h) povolává občany České republiky k plnění branné povinnosti.⁸

2.1.6.2 Ministerstvo vnitra

Do působnosti ministerstva vnitra patří především koordinační, řídicí a kontrolní role v oblasti bezpečnosti. Dále je zodpovědné za ochranu kritické infrastruktury, opatření k ochraně státních hranic a další činnosti státní správy pro vnitřní věci. V oblasti bezpečnosti je ministerstvo ústředním orgánem státní správy zejména pro:

- veřejný pořádek a další věci vnitřního pořádku a bezpečnosti ve vymezeném rozsahu, včetně dohledu na bezpečnost a plynulost silničního provozu

⁸ Zákon 2/1969 Sb. o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky § 16 odst. 2

- jména a příjmení, matriky, státní občanství, občanské průkazy, hlášení pobytu a evidenci obyvatel
- sdružovací a shromažďovací právo a povolování organizací s mezinárodním prvkem
- zbraně a střelivo
- požární ochranu
- cestovní doklady, povolování pobytu cizinců a postavení uprchlíků
- státní hranice, jejich vyměřování, udržování a vedení dokumentárního díla
- veřejné sbírky
- krizové řízení (nesouvisející se zajišťováním obrany)
- civilní nouzové plánování
- ochranu obyvatelstva
- integrovaný záchranný systém.⁹

2.1.7 Další ministerstva a ústřední orgány státní správy v rámci bezpečnostního systému České republiky

V rámci bezpečnostního systému ČR působí všechna ministerstva České republiky v rozsahu svých působností. Dále se zde vyskytují orgány státní správy, jimiž jsou:

- Správa státních hmotných rezerv
- Česká národní banka
- Český telekomunikační úřad
- Nejvyšší kontrolní úřad
- Národní bezpečnostní úřad
- Státní úřad pro jadernou bezpečnost

⁹ PROF. ING. ŠESTÁK, B., DRSC.; ING. HRIVNÁK, J., CSC.; JUDR. SOUČEK, V., MGR. TVRDEK, J., ING. POLÍVKA, L., MGR. KRULÍK, O. Krizové řízení a bezpečnostní systém České republiky. Ochrana & bezpečnost [online]. 2015, ročník III., č. 1 [cit. 2023-11-20]. Dostupné z: http://ochab.ezin.cz/O-a-B_2014-2015_A/2014-2015_A_09_kolektiv_metody_01.pdf?fbclid=IwAR3jkBkPKutlqPmeEHvOk-sXWIAdmU4x48cjKZeEUCJ7sMmcD5WIJptcETE

2.2 Popis rizika, životní cyklus krize a krizové plány

Analýzou rizika se rozumí proces pochopení rizika a stanovení úrovně rizika. Dále se analýzou také rozumí posouzení reálných scénářů hrozeb, kdy cílem jednotlivých orgánů je posoudit zranitelnost a možný dopad narušení nebo zničení prvků kritické infrastruktury. Popis rizika je strukturované formulování rizika, skládající se ze 4 částí, kterými jsou zdroje, události, příčiny a následky. Za zdroj rizika lze považovat prvek, který sám nebo v kombinaci s jinými prvky má potenciální schopnost způsobit riziko.

2.2.1 Životní cyklus krize

Každá krize je ohraničena jistými časovými fázemi. První fází je fáze elevace, kdy postupně narůstají úrovně nestability a vyskytují se varovné příznaky. Druhou fází je eskalace, kdy vzniká mimořádná událost nebo krizová situace a je zde velký nárůst nestability. Třetí fází je kulminace, kdy je krize na svém vrcholu a učiněná opatření dosud nedosahují požadovaných účinků k ústupu takové krize. Poslední fází je fáze konsolidace, kdy opatření již projevují požadovaný účinek, krizová situace se stabilizuje a dochází k obnově původního stavu.

2.2.2 Krizové plány

Základní dokument, který obsahuje přehled krizových opatření a dalších postupů k zažehnutí krizových situací, jehož účelem je vytvoření podmínek pro zajištění připravenosti na krizové situace a jejich řešení pro orgány krizového řízení. Tento plán je zpracováván příslušnými ministerstvy a orgány územní samosprávy, které mají zákonem uloženou povinnost krizový plán vypracovat.

2.2.2.1 Evakuační plán

Soubor opatření jejichž účelem je zabezpečení přemístění osob, zvířat, předmětů, kulturní hodnoty, technického zařízení příp. strojů a materiálu k zachování nutné výroby a nebezpečných látek z míst zasažených nebo ohrožených mimořádnou situací vyžadující vyhlášení třetího nebo zvláštního stupně poplachu.¹⁰

¹⁰ Terminologický slovník: krizové řízení a plánování obrany státu [online]. Ministerstvo vnitra

2.2.2.2 Havarijní plán

Havarijním plánem se rozumí soubor plánovaných opatření potřebných k likvidaci radiační nehody nebo radiační havárie a k omezení jejich následků, který je zpracováván pro:

- a) prostory jaderného zařízení nebo pracoviště, kde se vykonávají radiační činnosti (vnitřní havarijní plán)
- b) přepravu jaderných materiálů nebo zdrojů ionizujícího záření (havarijní plán)
- c) oblast v okolí jaderného zařízení nebo pracoviště, kde se nachází zdroj ionizujícího záření, které je potenciálně ohroženo havárií

2.2.2.3 Plán hospodářské mobilizace

Samostatná součást krizové dokumentace zpracovaná ústředním správním úřadem (objednatelem mobilizační dodávky), do jehož působnosti patří řízení ozbrojených sil a ozbrojených bezpečnostních sborů, v systému hospodářské mobilizace. Jeho obsahem je přehled mobilizačních dodávek a jejich dodavatelů a je určen pro využití za stavu ohrožení státu a válečného stavu.

2.2.2.4 Plán kontinuity činností

Dokumentovaný soubor postupů a informací, který je vytvořen sestaven a udržován v pohotovosti pro použití pro případ mimořádné události/krizové situace jehož účelem je umožnění uskutečňování činností jednotlivých složek na přijatelné, předem stanovené úrovni.

2.2.2.5 Plán krizové připravenosti

Plán krizové připravenosti slouží určeným subjektům (právníkům a podnikajícím fyzickým osobám, orgánům veřejné správy a školským zařízením) k zabezpečení vlastního fungování za krizových situací a k zabezpečení plnění úkolů vyplývajících z krizového plánu kraje nebo obce s rozšířenou působností.¹¹

České republiky: Ministerstvo vnitra České republiky, 2016 [cit. 2023-12-17]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/terminologicky-slovník-krizove-rizeni-a-planovani-obrany-statu.aspx>

¹¹ Terminologický slovník: krizové řízení a plánování obrany státu [online]. Ministerstvo vnitra České republiky: Ministerstvo vnitra České republiky, 2016 [cit. 2023-12-17]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/terminologicky-slovník-krizove-rizeni-a-planovani-obrany-statu.aspx>

2.2.2.6 Plán vytváření a udržování státních hmotných rezerv k zajištění bezpečnosti ČR

Racionalizovaná a podle důležitosti uspořádaná sestava požadavků ústředních správních úřadů na vytvoření věcných zdrojů potřebných k zabezpečení nezbytných a mobilizačních dodávek, které nelze zajistit běžným způsobem. Plán je zpracováván Správo státních hmotných rezerv.

2.2.2.7 Poplachový plán IZS kraje

Dokument vydaný formou nařízení kraje pro povolávání pomoci vybraných sil a prostředků složek IZS a při strategické koordinaci záchranných a likvidačních prací na krajské úrovni.

2.2.2.7.1 požární evakuační plán

Požární evakuační plán upravuje postup při evakuaci osob, zvířat a materiálu z objektů zasažených nebo ohrožených požárem. Požární evakuační plán obsahuje:

- a) určení osoby, která organizuje evakuaci, a místo, ze kterého bude evakuace řízena
- b) určení osob a prostředků, které budou evakuace provádět
- c) určení cest a způsobu evakuace, místa, kde se evakuované osoby budou soustřeďovat a stanovení osoby, který bude provádět kontrolu počtu evakuovaných osob
- d) způsob zajištění první pomoci postiženým osobám
- e) určení místa, na kterém se bude soustřeďovat evakuovaný materiál, a určení způsobu jeho střežení
- f) grafické znázornění směru únikových cest v jednotlivých podlažích.

Požární evakuační plán je zpracováván pro objekty a prostory, ve kterých jsou složité podmínky zásahu nebo kde se provozují činnosti s vysokým požárním nebezpečím a v případě, že tak stanoví dokumentace požární ochrany.¹²

¹² Terminologický slovník: krizové řízení a plánování obrany státu [online]. Ministerstvo vnitra České republiky: Ministerstvo vnitra České republiky, 2016 [cit. 2023-12-17]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/terminologicky-slovník-krizove-řízení-a-planování-obrany-státu.aspx>

3 Orgány krizového řízení v České republice

Úkolem orgánů krizového řízení v ČR je zabezpečit analýzu a vyhodnocování možných ohrožení. Dále pak plánování organizace, realizace, a kontrola činností, které jsou prováděny v souvislosti s připravenými opatřeními. Orgány krizového řízení jsou definovány v hlavě II zákona č. 240/2000 Sb. o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon) a jsou jimi vláda ČR, ministerstva a jiné ústřední orgány, Česká národní banka, orgány kraje a další orgány s působností na území kraje, orgány obce s rozšířenou působností a orgány obce.

3.1 Vláda ČR

Vláda při zajištění připravenosti České republiky na krizové situace, jejich následné řešení nebo k ochraně kritické infrastruktury má řadu oprávnění jimiž jsou ukládání úkolů ostatním orgánům krizového řízení, jejich řízení a kontrola jejich činnosti, neboť v rámci hierarchie jsou ostatní orgány vládě podřízeny. Dále vláda určuje konkrétní ministerstvo, popřípadě jiný ústřední správní úřad ke koordinaci přípravy možného řešení konkrétní krizové situace. Vláda takto činí pouze v případě, kdy tato koordinace nevyplývá z působností stanovených ve zvláštním právním předpise. Jinými slovy vláda určí konkrétní ministerstvo v případě, že zákon neuvádí věcně příslušný orgán pro řešení konkrétní krizové situace. Vláda dále zřizuje Ústřední krizový štáb, který je jejím pracovním orgánem při řešení krizové situace. Mezi povinnosti vlády patří stanovení jednotlivých kritérií pro vyčlenění prvků kritické infrastruktury, které je potřeba chránit, neboť jejich nefunkčnost by měla neblahý dopad na obyvatelstvo nebo fungování státu a následně na základě předloženého návrhu od Ministerstva vnitra určuje konkrétní prvky kritické infrastruktury a také prvky evropské kritické infrastruktury jejich provozovatelem je organizační složka státu. Vláda projednává opatření s Českou národní bankou, pokud se krizová situace dotýká působnosti této banky.

Za již vyhlášeného nouzového stavu je oprávněním vlády omezit jistá práva a svobody osob, pokud je tomu za potřebí, jako například nedotknutelnost obydlí, v případě, že se nachází v místě, kde je přímo ohrožen život nebo zdraví osob, které na v daném obydlí žijí, dále je oprávněním vlády omezit volný pohyb a pobyt obyvatel v určitém území postiženého krizovou situací jakož i jejich právo

shromažďovat se na tomto území. Omezeno může být také právo vykonávat podnikatelskou činnost za předpokladu, že tato činnost by přímo ohrožovala či znemožňovala provádění opatření spojených s krizovou situací.

Za nouzového stavu může vláda v nezbytně nutném rozsahu a na nezbytně dlouhou dobu nařídit:

- evakuaci osob a majetku z daného území ohroženého krizovou situací
- zákaz vstupu a pobytu na konkrétním území
- pracovní povinnost, popřípadě poskytnutí věcné prostředky
- bezodkladné stavební práce, terénní úpravy nebo odstranění staveb, za účelem zmírnění rizika, které plyne z krizové situace¹³

3.2 Ministerstva a jiné ústřední správní orgány

Jako orgán krizového řízení mají na starosti a je jejich úkolem zřízení připravenosti na krizové situace v působnosti těchto ministerstev. V rámci zajištění připravenosti v reakci na hrozící krizovou situaci zřizují pracoviště krizového řízení, vypracovávají plán, jehož obsahem jsou konkrétní opatření na boj s krizí a postupy řešení, ustanovují krizový štáb, jehož složení, úkoly a další podmínky, určí konkrétní ministr, popřípadě vedoucí jiného ústředního správního orgánu. V oblasti ochrany prvků kritické infrastruktury navrhuje ministerstvu vnitra odvětvová kritéria, podle kterých jsou tyto prvky určovány, mohou zaslat návrh ministerstvu vnitra o zařazení konkrétního prvku mezi kritické, pokud tam nebyl ministerstvem zařazen a k tomu připojí informace o počtu členských států závislých na tomto prvku, pokud se jedná o zařazení mezi prvky evropské kritické infrastruktury. Tyto instituce vedou přehled zdrojů rizik a provádějí analýzy ohrožení, aby bylo možno odstranit nedostatky vedoucí ke vzniku krize a také určují konkrétní činnosti k řešení krizové situace a ke zmírnění jejich následků.

3.2.1 Jiné ústřední správní orgány

Jedná se o správní úřady, které svou činnost vykonávají na věcně vymezeném úseku fungování a společnosti a jsou hierarchicky nejvýše v tom smyslu, že jim není nadřízen žádný jiný úřad, ale zpravidla vláda. Nicméně ne

¹³ Zákon č. 240/2000 Sb. o krizovém řízení a o změně některých zákonů

každý úřad, kterému není nadřizen žádný jiný, je ústředním orgánem státní správy. Toto postavení je jim přiznáno zákonem č. 2/1969 Sb. o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů České republiky.

Jinými ústředními správními orgány jsou následující vybrané:

- Energetický regulační úřad
- Správa státních hmotných rezerv
- Úřad vlády České republiky
- Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost
- Český statistický úřad¹⁴

3.3 Orgány kraje a další orgány s působností na území kraje

Na území krajů v České republice je úkolem hejtmanů zajistit připravenost svého kraje na řešení krizových situací a ostatní orgány se na této připravenosti podílejí. Hejtmané řídí a dohlížejí na přípravná opatření, činnosti vedoucí k řešení krizí a vedoucí ke zmírnění jejich následků.

Za tímto účelem hejtman kraje:

- zřizuje a řídí bezpečnostní radu kraje
- zřizuje a řídí krizový štáb kraje
- schvaluje po projednání bezpečnostní radou krizový plán kraje

Za vyhlášeného nouzového stavu hejtman kraje koordinuje záchranné a likvidační práce, poskytování zdravotnických služeb jakož i nouzové ubytování, zásobování pitnou vodou a další prostředky k přežití obyvatelstva. Je také oprávněn nařídit pracovní povinnost, stavební práce, přednostní zásobování dětských, zdravotnických a sociálních zařízení, evakuaci osob a zákaz vstupu a pohybu na vymezeném území. To vše za účelem zmírnění nebo odvrácení krizové situace.

¹⁴ Zákon č. 2/1969 Sb. o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky

3.3.1 Krajský úřad

Za účelem zajištění připravenosti kraje na krizové situace poskytuje součinnost hasičskému záchrannému sboru při zpracovávání krizového plánu kraje, plní úkoly podle tohoto plánu a zřizuje pracoviště krizového řízení kraje.

3.3.2 Hasičský záchranný sbor kraje

Při přípravě na krizové situace a následné řešení těchto stavů se HZS kraje věnuje organizaci součinnosti mezi správními úřady a obcemi daného kraje, zpravidla předáváním informací o připravenosti a případných plánovaných opatřeních, kdy za tímto účelem je oprávněn vyžadovat, shromažďovat a evidovat informace od správních úřadů a obcí o kapacitách zdravotnických, ubytovacích a sociálních zařízení, množství zadržené vody ve vodních tocích, množství a složení nebezpečných látek používaných, vyráběných a skladovaných na území kraje, dále informace o stavbách, které jsou určeny k ochraně obyvatelstva při krizových situacích. HZS kraje se podílí na přípravě krizového plánu kraje, seznamuje obce, právnické i fyzické osoby na jejich žádost o povaze potenciálního ohrožení, o připravených krizových opatřeních a způsobem jejich provedení.

3.4 Orgány obce s rozšířenou působností a orgány obce

Řídícím orgánem připravenosti, akceschopnosti a chystaných krizových opatření je starosta obce a obce s rozšířenou působností. V případě přesahu krize mimo územní plány obcí spolupracuje s hejtmanem kraje, kterému je v takovém případě podřízen a povinen předávat informace o vývoji krizové situace a dostupných silách pro boj s krizí. Starosta obce je zřizovatelem bezpečnostní rady obce a schvaluje krizový plán obce po projednání bezpečnostní radou obce. Mezi další úkoly starostů patří zajišťování provedení krizových opatření, kdy následně správní úřady, sídlící na území obce, právnické i fyzické osoby mají povinnost tato opatření dodržovat a podřídit se jim. Úkoly starosty obce s rozšířenou působností přísluší na území města Prahy starostovy konkrétní městské části stanovené Statutem hlavního města Prahy.¹⁵

¹⁵ Zákon č. 240/2000 o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon)

4 Evropská unie

Evropská unie je ekonomickým a politickým uskupením, které má v současné době 27 členských států a k roku 2022 čítala téměř 447 miliónů obyvatel. Formální vznik EU je datován dne 1. listopadu 1993 na základě Smlouvy o Evropské unii známé také pod názvem Maastrichtská smlouva. Nicméně prvním uskupením evropské integrace bylo Evropské společenství uhlí a oceli z roku 1950, které mělo 6 zakládajících členů, kterými byly následující státy:

- Belgie
- Francie
- Itálie
- Lucembursko
- Německo
- Nizozemsko

Původním cílem partnerství evropských zemí po druhé světové válce bylo propojení ekonomik za účelem zabránění vzniku další války v Evropě. Společenství států se později v průběhu let více politicky integrovalo a rozšiřovalo se o další členské státy.

Česká republika do Evropské unie vstoupila dne 1. května 2004 spolu dalšími 9 státy. Nicméně vztahy mezi Českou republikou a Evropskou unií byly udržovány již před oficiálním připojením ČR k Evropské unii. Hlavní cíle zahraniční ČR jsou úzce spjaty s Evropskou unií a ČR přijímá směr EU v oblasti zahraniční politiky za vlastní a spolupodílí se na něm prostřednictvím unijních institucí.

4.1 Spolupráce v oblasti bezpečnosti a ochrany Evropské unie

Společná zahraniční a bezpečnostní politika Evropské unie (SZBP) byla zřízena Smlouvou o Evropské unii (SEU) v roce 1993 a aktualizována Lisabonskou smlouvou v roce 2009, kdy vstoupila v platnost 1. prosince. Dohromady se společnou bezpečnostní a obrannou politikou (SBOP) tvoří bezpečnostní a obrannou politiku EU. Mezi hlavní nástroje, kterými Evropská unie tuto politiku prosazuje patří diplomacie, humanitární pomoc, rozvojová spolupráce, opatření v oblasti klimatu, lidská práva, hospodářská podpora a obchodní politika. SZPB má vytyčené cíle a priority, kdy hlavní důraz je kladen na ochranu míru,

upevňování demokracie, posilování mezinárodní bezpečnosti, podpora mezinárodní spolupráce a ochrana lidských práv a svobod. SBOP je zaměřena na obranu a řešení krizí, kdy hlavním cílem je koordinovat členské státy EU na poli obrany. Dalšími důležitými pilíři můžeme nazvat předcházení konfliktům, kdy je snaha o maximální mírové vyjednání dalších podmínek fungování zúčastněných států, udržování míru, společné vojenské akce, humanitární pomoc a stabilizace po skončení konfliktu.

V prosinci roku 2016 byla přijata globální strategie zahraniční a bezpečnostní politiky, kdy jedním z faktorů, jak předcházet vzniku krizových situací a konfliktů je snaha zlepšit účinnost bezpečnostní a obranné politiky EU, především prostřednictvím posílení mezinárodní spolupráce v oblasti ozbrojených sil členských států a také připravenost a schopnost řešit krizové stavy. Tuto strategii doplňuje prováděcí plán v oblasti bezpečnosti a obrany, který je zaměřen na 3 strategické priority jimiž jsou reakce na vnější konflikty a krize, budování kapacit partnerů a ochrana EU a jejích občanů. Jednou ročně je v rámci EU prováděn koordinovaný přezkum v oblasti obrany, který má za cíl poskytnout přehled o výdajích na obranu, investicích členských států a úsilí v oblasti výzkumu. Dalším cílem je zvýšit transparentnost a politickou viditelnost evropských schopností obrany, jehož přínosem jsou lepší identifikace nedostatků, hlubší spolupráce v oblasti obrany a také lepší a soudržnější přístup k plánování výdajů.

Lisabonská smlouva stanovuje, že členské státy posílí spolupráci v oblasti obrany prostřednictvím stálé strukturované spolupráce (PESCO). Této spolupráce se účastní všechny členské státy s výjimkou Malty a Dánska. Součástí takové spolupráce je provádění společných projektů v oblasti výcviku, rozvoje schopností a operační připravenosti v oblasti obrany.

4.1.1 Evropský mírový nástroj

Rozhodnutí o zřízení Evropského mírového nástroje (EPF) bylo přijato Evropskou radou dne 22.3.2021 a jedná se o nástroj, který je mimorozpočtový a jeho smyslem je schopnost EU předcházet konfliktům, budovat mír a posilovat mezinárodní bezpečnost. Dále umožňuje financování akcí souvisejících s vojenstvím nebo obranou v rámci SZBP. Zavedením Evropského mírového

nástroje byl nahrazen dřívější finanční nástroj mechanismus Athéna a africký mírový projekt. V původním rozhodnutí Evropské rady byl stanoven počáteční finanční strop ve výši 5,692 miliardy eur na období od roku 2021 do roku 2027, kdy roční stropy se postupně zvyšovaly a příspěvky členských států byly stanoveny na základě hrubého národního důchodu. V prosinci roku 2019 se Evropská rada dohodla na zvýšení finančního stropu o 2,287 miliardy eur. Taktéž bylo přijato rozhodnutí o dalším případném a potřebném navýšení tohoto finančního stropu o 3,5 miliardy eur do roku 2027. Toto rozhodnutí bylo změněno v červnu roku 2023, kdy se rada dohodla na dalším navýšení finančního stropu o 4,061 miliardy eur. Tímto rozhodnutím celkový finanční strop činí více než 12 miliard eur na období od roku 2021 do roku 2027.

4.1.1.1 Pilíře Evropského mírového nástroje¹⁶

Evropský mírový nástroj má v sobě sdruženy dva pilíře financování, které zjednodušují rozhodování a další postupy pro poskytování financí z tohoto institutu.

- Pilíř pro operace – Tento pilíř financuje společné náklady na mise a operace společné bezpečnostní a obranné politiky, související s vojenstvím a obranou v souladu s čl. 42 odst. a čl. 43 odst. 2 Smlouvy o evropské unii
- Pilíř pro opatření pomoci – Z tohoto pilíře jsou financovány činnosti ve prospěch třetích států, regionálních a dále mezinárodních organizací v souladu s čl. 28 a čl. 30 Smlouvy o evropské unii.

4.1.1.2 Správa Evropského mírového nástroje

Evropský mírový nástroj je řízen z pověření a pod dohledem výboru složeného ze zástupců každého členského státu EU a předsedou tohoto výboru je zástupce předsednictví Rady.

Evropský mírový nástroj řídí následující činitelé:

- Správce pro operace
- Velitel operace pro každou jednotlivou operaci nebo misi
- Správce pro opatření pomoci

¹⁶ <https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/european-peace-facility/>

4.2 Rozhodovací orgány EU v rámci společné zahraniční a bezpečnostní politiky a krizovém řízení

4.2.1 Evropská rada

Je nejvyšším orgánem EU, který je tvořen hlavami členských států a předsedou Evropské komise. Vymezuje zásady a obecné směry rozvoje včetně směřování v oblasti společné zahraniční a bezpečnostní politiky a také evropské bezpečnostní a obranné politiky. Funguje jako strategický orgán se zodpovědností za politická rozhodnutí, řešení politických problémů. Dále také slouží jako fórum pro vrcholnou politickou diskuzi v krizových situacích a často pomáhá řešit spory a neshody mezi jednotlivými členskými státy EU. Také koordinuje činnosti členských států při řešení krizových situací a může pověřit členské státy, Evropskou komisi nebo další orgány Evropské unie k podílení na opatřeních, popřípadě vytvoření společné strategie. Pravomocí Evropská rady je schvalování klíčových opatření. Toto je prováděno formou směrnic, jejich obsah mají členské státy povinnost splnit.

4.2.2 Evropský parlament

Evropský parlament společně s Radou Evropské unie přijímá její legislativní akty Evropské unie. Jeho členy jsou zástupci jednotlivých členských států, kteří jsou voleni obyvateli své země, aby tyto země byli zastoupeny v rozhodovacím a schvalovacím procesu v oblasti přijímání a úprav právních aktu Evropské unie. Evropský parlament monitoruje vývoj krizových událostí jako jsou přírodní katastrofy, zdravotní epidemie nebo teroristické útoky a poskytuje jejich hodnocení. Dále je oprávněn požadovat od členských států zprávy nebo informace od členských států nebo institucí potřebných k posouzení rizika. S tímto je spojena i kontrolní činnost Evropského parlamentu, kdy je kontrolováno provedení opatření a jeho účinnost. Za tímto účelem mohou poslanci Evropského parlamentu požadovat od členských států a institucí výroční zprávy nebo uskutečnit slyšení s odpovědnými činiteli. Evropský parlament se podílí na spolurozhodování o rozpočtu Evropské unie, který zahrnuje i prostředky pro krizové řízení a zajišťuje,

aby finanční prostředky byly včasné a rychle k dispozici při reakci na krizové události.¹⁷

4.2.3 Evropská komise

Evropská komise je výkonným orgánem Evropské unie a její odpovědností je provádění a uplatňování stanovených politik v souladu s předpisy Evropské unie. Stejně jako Evropská rada a Evropský parlament monitoruje potenciální hrozby a zajišťuje jejich vyhodnocování. Při řešení krizových situací vyvíjí úsilí o výměnu informací a ověřených postupů mezi členskými státy. Evropská komise je odpovědná za správu finančních prostředků na podporu členských států při krizových situacích jako například Fond solidarity EU nebo Fond solidarity při migraci a azyl. Významnou měrou se podílí na přípravě krizových plánů a krizových opatřeních a také poskytuje technické pomoci členským státům.

4.2.3.1 Emergency Responce Coordination Centre (ERCC)

Volně přeloženo Středisko pro koordinaci reakce na mimořádné situace (ERCC) je srdcem mechanismu civilní ochrany EU. Koordinuje poskytování pomoci zemím postiženým katastrofou, jako jsou humanitární prostředky, expertizy, týmy civilní ochrany a specializované vybavení. Středisko zajišťuje rychlé nasazení nouzové podpory a funguje jako koordinační centrum mezi všemi členskými státy EU, 10 dalšími zúčastněnými státy, postiženou zemí a odborníky v oblasti civilní ochrany a humanitární pomoci. ERCC funguje 24 hodin denně 7 dní v týdnu. ERCC má plně personálně obsazený a vyškolený systém služeb. Nepřetržitá přítomnost zajišťuje monitorování v reálném čase a okamžitou reakci ve dne i v noci. Na žádost vnitrostátních orgánů nebo orgánu OSN může pomoci kterékoli zemi v EU nebo mimo ni postižené velkou katastrofou. V roce 2022 byl mechanismus aktivován 106krát, aby reagoval na válku na Ukrajině, lesní požáry v Evropě, COVID-19 v Evropě a na celém světě, ale i záplavy v Pákistánu.¹⁸

¹⁷ O Parlamentu, Evropský parlament. [online]. [cit. 2023-12-20]. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/about-parliament/cs/powers-and-procedures>

¹⁸ European Civil Protection and Humanitarian Aid Operations. [online]. [cit. 2023-12-27]. Dostupné z: <https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/>

4.2.4 Rada Evropské unie

Rada evropské unie je jejím hlavním legislativním orgánem, ve kterém jsou zastoupeni ministři členských států podle pole jejich působnosti. Předsednictví v Radě Evropské unie se ujímá zástupce členské země vždy jednou za 6 měsíců a sídlí v belgickém Bruselu. Ministři členských zemí zde projednávají a schvalují právní předpisy a koordinují jednotlivé politické oblasti. Společně s Evropským parlamentem je Rada hlavním rozhodovacím orgánem Evropské unie, kdy na základě návrhů Evropské komise přijímá zákony EU. Dalším úkolem Rady je uzavírat dohody mezi EU a dalšími zeměmi nebo mezinárodními organizacemi. Dále také přijímá rozpočet EU, kdy rozpočtové období je jeden kalendářní rok, a rozpočet je přijímán v prosinci a následně vždy 1. ledna počíná jeho plnění.

5 Poskytování solidarity v rámci Evropské unie

Smlouva o fungování Evropské unie patří společně se Smlouvou o Evropské unii ke 2 hlavním smlouvám Evropské unie. Jsou v ní definovány cíle a zásady EU a zároveň rozsah působnosti v rámci oblasti své politiky. Dále také popisuje organizační a funkční podrobnosti institucí Evropské unie. Smlouva byla podepsána všemi 27 členskými státy dne 13. prosince 2007 a vstoupila v platnost dne 1. prosince 2009.

Hlava VII, článek 222 Smlouvy o fungování Evropské unie upravuje doložku solidarity. Tato doložka zavazuje členské státy EU k poskytnutí nástrojů, zdrojů a případně i vojenských prostředků v případě teroristického útoku a přírodní, nebo člověkem způsobené pohromy na území Evropské unie. Tyto dostupné zdroje jsou poskytovány za účelem:

- odvrácení teroristického útoku na území členského státu
- ochrany demokratických institucí a civilního obyvatelstva před případným teroristickým útokem
- poskytnutí pomoci členskému státu v případě přírodní nebo člověkem způsobené pohromy

Tato doložka může být aktivována v případě, že policejní orgány daného členského státu, kterého se případné ohrožení týká, o to požádají Evropskou unii a již vyčerpali možnosti stávajících prostředků a nástrojů jak na vnitrostátní úrovni, tak i na unijní úrovni, a dojdou k závěru, že schopnost členského státu nepostačuje k řešení dané krize. Doložka solidarity může být uplatněna na oblasti pevniny, vnitrozemských vod, teritoriálních vod i vzdušného prostoru, ale také v případě zasažení kritické infrastruktury jako například ropná a plynová zařízení na moři, teritoriálních vodách, výlučné ekonomické zóně či na kontinentálním šelfu členského státu. Při uplatňování opatření je Evropská unie vázána mezinárodním právem a nezasahuje do práv států, které nejsou členy Evropské unie.

Politické orgány členského státu se při žádosti o aktivaci Doložky solidarity obrazejí na předsednictví Rady a tato žádost je prostřednictvím střediska pro

koordinaci odezvy na mimořádné situace předána také předsedovi Evropské komise.¹⁹

5.1 Definice v rámci doložky solidarity

Pro účely poskytnutí doložky solidarity je nutno definovat vybrané pojmy:

- Pohroma – situace se závažným dopadem na obyvatelstvo, majetek nebo životní prostředí, včetně kulturního dědictví
- Teroristický útok – teroristický trestný čin
- Krize – pohroma nebo teroristický útok s takovým dopadem, popřípadě politickým významem, který vyžaduje včasnou politickou koordinaci a odezvu na politické úrovni Unie
- Odezva – učiněné opatření přijaté v případě krize, které má za cíl řešit bezprostřední nepříznivé následky

5.2 Opatření pro odezvu na úrovni Unie

Po uplatnění Doložky solidarity, Rada zajišťuje politické a strategické řízení odezvy a zohledňuje při tom pravomoci Evropské komise a vysokého představitele Unie pro zahraniční a bezpečnostní politiku. Předsednictví Rady ihned poté aktivuje opatření pro integrovanou politickou reakci EU na krize, pokud již není používáno, a o uplatnění doložky solidarity jsou informovány všechny členské státy.

Evropská komise a vysoký představitel EU pak dále určí příslušné nástroje, kterými lze přispět k odezvě na krizi. Mezi tyto nástroje mohou být řazeny operativní, politické a finanční prostředky. Je také určena vojenská kapacita ve spolupráci s Vojenským štábem EU. O užití těchto nástrojů je vyrozuměna Rada a je posouzeno, zda jsou poskytnuté prostředky dostatečnou odezvou na způsobenou krizi. V případě, že tato odezva je nedostačující předloží Evropská komise a vysoký představitel EU Radě návrhy na mimořádná opatření, která nejsou součástí již uplatňovaných prostředků.

¹⁹ Smlouva o fungování Evropské unie ze dne 13. prosince 2007 – konsolidované znění (Úř. věst. C 202, 7.6.2016, Čl. 222

6 Krizové managementy zahraničních států v Evropské unii

Tato kapitola se zaměřuje na postavení, složení a úkoly krizových managementů v zahraničních státech, které jsou členy Evropské unie.

6.1 Spolková republika Německo

Německo vyvinulo výkonný systém reakce na mimořádné události pro řešení domácích situací mimořádného ohrožení nebo škod v roce 2004. Záchranáři, hasiči a zaměstnanci Federálního úřadu pro technickou pomoc koordinují operace v průběhu krizových situací. V případě škod velkého rozsahu nebo celostátního významu, jako jsou přírodní katastrofy, průmyslové havárie, epidemie a hrozby, které představuje mezinárodní terorismus, je poskytována široká škála federální podpory (koordinace, informace, poradenství a zdroje).

6.1.1 Krizové řízení na národní úrovni

Federální ministerstvo vnitra je vedoucím ministerstvem pro Meziresortní panel pro národní krizové řízení, který poskytuje široké spektrum pro meziresortní koordinaci strategických, organizačních a procedurálních záležitostí souvisejících s krizovým řízením.

6.1.2 Krizové řízení na federální úrovni

V závislosti na konkrétní hrozbě nebo mimořádné události dohlíží na úsilí krizového řízení na federální úrovni ministerstvo s primární odpovědností za danou oblast. Ta konkrétní ministerstva, která mohou pomoci se zvládnutím hrozby nebo mimořádné události, přijala opatření (tj. organizační a technické přípravy, stanovení rozvrhu služeb a pohotovosti, určení kontaktů), aby mohla v krátké době povolát konkrétní krizové pracovní skupiny. Krizová pracovní skupina vedoucího ministerstva odpovídá za koordinaci na federální úrovni a za koordinaci se státy zasaženými hrozbou nebo mimořádnou událostí.

Ostatní ministerstva zároveň zajišťují, že styční důstojníci mohou být v krátké době vysláni do krizové pracovní skupiny vedoucího ministerstva na její žádost. Všechna ministerstva určila kontaktní osoby pro krizové řízení a boj proti

terorismu, které jsou odpovědné za vnitropodnikové plánování a meziresortní koordinaci a jsou členy Meziresortního panelu pro národní krizové řízení.

6.1.3 Krizové řízení federálními zeměmi

V souladu s ústavou, která dává federálním státům pravomoc vydávat zákony o prevenci hrozeb vedených policií, záchrannými službami, požárními službami, jakož i ke kontrole a řízení katastrof, přijaly státy v těchto oblastech vlastní zákony.

Federální a státní systém krizového řízení byl od roku 2004 testován v mnoha meziresortních a mezistátních cvičeních (LÜKEX). Federální a státní vlády se dohodly na provádění těchto cvičení každé dva roky.²⁰

6.2 Nizozemsko

V Nizozemsku se místními nebo regionálními krizemi obvykle zabývají místní nebo regionální orgány, jako je obec nebo bezpečnostní region. Pokud krize přesáhne regionální úroveň nebo dosáhne celostátního rozsahu, jako jsou velké záplavy nebo pandemie chřipky, vstupuje do hry ústřední vláda.

Koordinujícím ministrem pro krizové řízení je ministr bezpečnosti a spravedlnosti. Je také odpovědný za posilování národní bezpečnosti v úzké spolupráci s ostatními ministerstvy. Zatímco v Nizozemsku došlo v posledních desetiletích k nehodám způsobeným člověkem, negativní dopady přírodních katastrof nebo vysoký počet obětí zůstávají vzácné. Správní úřady a operační agentury napříč mnoha obory a územími jsou relativně obeznámeny se svým způsobem práce, což by mělo zlepšit spolupráci v krizových situacích. Důvěra občanů ve schopnost vlády zvládat krizové situace je poměrně vysoká a průzkumy naznačují, že občané posuzují pravděpodobnost, že se někdy zapletou do velké katastrofy, jako nízkou až velmi nízkou. Každá krize a rozsáhlý incident je intenzivně vyhodnocován a vyšetřován a systém civilní ochrany

²⁰ System_krisenmanagement_en.pdf [online] [cit. 13.01.2024]. Dostupné z: https://www.bmi.bund.de/SharedDocs/downloads/EN/publikationen/2012/system_krisenmanagement_en.pdf?__blob=publicationFile&fbclid=IwAR1a-6I-eH7A79oZo5OmCxHX5biNrXKAXqtPiBuIvZ_ntSROv6QJ5nGxdM

podléhá neustálým reformám a přizpůsobování. Tato hodnocení naznačují, že operativní reakce jsou obvykle včasné a účinné. Kromě toho se zdají být pohotovostní důstojníci dobře vyškolení, vysoce zkušení a dobře propojení a mají tendenci obcházet hrozící reorganizace, nedávno zavedené nástroje a nové protokoly.

Národní krizové centrum (NCC) pod záštitou Ministerstva bezpečnosti a spravedlnosti je národním koordinátorem krizového řízení pro všechna nebezpečí a hrozby. Zatímco každé ministerstvo zůstává odpovědné za krize a katastrofy v rámci své oblasti politiky, NCC působí jako národní koordinační jednotka, pokud krize nebo potenciálně krizová situace zasáhne několik oblastí politiky. Jedná se o podpůrný útvar, který provádí přípravné práce pro meziresortní rozhodování na státní službě a politicko/vládní úrovni v případě krizí. Zabývá se především pěti hlavními oblastmi, kterými jsou sběr faktických informací, identifikace problémů pro rozhodování na různých úrovních, identifikace opatření k realizaci, komunikace a scénáře. Kromě toho je NCC v pozici, aby vidělo soudržnost nebo její nedostatek mezi přijatými opatřeními a koordinovalo řešení problémů souvisejících s krizí, které nespádají do odpovědnosti žádné organizace. NCC využívá nástroje včasného varování a je napojeno na systém, který nizozemské obce a bezpečnostní regiony používají k zaznamenávání incidentů a komunikaci (téměř v reálném čase) o různých přijatých opatřeních provozně a administrativně. NCC je flexibilní struktura odborníků na krizové řízení, která dokáže v krizové situaci podpořit všechna resortní ministerstva specifickými nástroji pro to, aby opatření dávala smysl, nástroji pro rozhodování a smysluplnost a krizovou komunikaci.

Cílem tohoto nového uspořádání bylo reagovat na nedostatky identifikované různými hodnotícími procesy, jako jsou: nedostatek vůdčích a odborných kapacit krizového řízení, příliš sektorové přístupy, komplikované struktury a pomalá reakce, nevhodná krizová komunikace a neefektivní cvičení. Cílem NCC je koordinace reakce různých ministrů a veřejných orgánů, když krize zasáhne několik departementů nebo regionů a zlepšení připravenosti prostřednictvím hodnocení rizik, vypracování národních havarijních plánů,

pořádání cvičení a neustálé zlepšování komunikace o rizicích a mimořádných událostech.²¹

6.3 Francie

Ve Francii je za zajištění soudržnosti civilní ochrany na vnitrostátní úrovni odpovědný stát. Vyhláška ze dne 23. srpna 2011 vymezuje organizaci a pravomoci Generálního ředitelství pro civilní ochranu a krizové řízení (Direction Générale de la Sécurité Civile et de la Gestion des Crises – DGSCGC ve francouzštině). DGSCGC se skládá z útvaru pro krizové plánování a řízení (meziresortní operační středisko krizového řízení (ICMOC), podředitelství připravenosti na krizové situace a podředitelství národních zdrojů, ředitelství pro hasičský sbor (s podředitelstvím pro doktríny a lidské zdroje) a podředitelství pro mezinárodní záležitosti, zdroje a strategii.

Hlavním posláním DGSCGC je provádět politiku civilní bezpečnosti, koordinovat politiku krizového řízení, vypracovávat předpisy, právní rámec a doktríny, řídit hasičské sbory a dohlížet na Národní vyšší školu pro důstojníky hasičských sborů. Dále má na starosti správu sítě SDIS (Hasičské záchranné složky).²² Operační řetězec záchranných služeb tvoří starosta (odpovědný za ochranu obyvatelstva), prefekt (ředitel záchranných operací, v případě katastrofy na úrovni oddělení) prefekt zóny pro koordinaci zónových zdrojů, a z národních zdrojů ministr vnitra a prezident republiky.

Meziresortní operační středisko pro krizové řízení navíc podporuje systém civilní ochrany tím, že informuje ministra vnitra, koordinuje civilní bezpečnostní krize zahrnující několik oblastí, řídí meziresortní krizové jednotky v době krize, zasílá vnitrostátní prostředky, je národním kontaktním místem pro mechanismus civilní ochrany Unie a definuje národní nouzové předpisy (školení, plánování, provoz).²³

²¹ Toolkit for Risk governance. [online]. [cit. 2023-01-13]. Dostupné z: <https://www.oecd.org/governance/toolkit-on-risk-governance/goodpractices/page/thenetherlandsnationalcrisiscentre.htm>

²² ProCultHer, Protecting culture heritage from consequences of disasters. [online]. [cit. 2023-01-13]. Dostupné z: <https://www.proculther.eu/dgscgc/>

²³ European Civil Protection and Humanitarian Aid Operations. [online]. [cit. 2023-01-14]. Dostupné z: https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/what/civil-protection/national-disaster-management-system/france_en

6.4 Itálie

V Itálii je civilní ochrana funkcí přisuzovanou integrovanému systému (Národní službě civilní ochrany). Zajišťuje provádění všech činností k ochraně životů, majetku, sídel, zvířat a životního prostředí před katastrofami a jejich škodlivými účinky. Součástí Národní služby civilní ochrany jsou všechny úrovně správy-stát, regiony, autonomní provincie a místní úřady. Operační složky integrovaného systému pracující v koordinaci, kdy složkami jako jsou:

- Národního hasičského záchranného sboru
- ozbrojené síly, policejní sbory
- vědecká komunita, Národní zdravotní služba
- organizovaná dobrovolnická služba civilní ochrany
- italský červený kříž
- Národního sboru alpské a speleologické záchrany
- Národní systém ochrany životního prostředí
- struktury odpovědné za meteorologické služby na vnitrostátní úrovni.

Činnosti civilní ochrany rovněž těží z přispění odborných řádů a rad i soukromých společností, zejména těch, které jsou napojené na strategická odvětví, jako jsou komunikace, doprava a sítě základních služeb.

Řízením a koordinací Národní služby civilní ochrany je pověřen předseda Rady ministrů, tedy předseda vlády, který tyto funkce vykonává prostřednictvím odboru civilní ochrany. Itálie je jednou ze zemí nejvíce vystavených přírodním rizikům na světě (nejdůležitější jsou seismické, vulkanické, tsunami, hydrogeologické, hydraulické a lesní požáry). K přípravě struktur civilní ochrany čelit a zvládat mimořádnou událost jsou nezbytné specifické havarijní plány.

Plán civilní ochrany je série zásahových a operativních postupů pro zvládnutí jakékoli očekávané kalamity na území. Integruje prognostické a preventivní plány a umožňuje úřadům připravovat a koordinovat záchranné zásahy na ochranu obyvatelstva a kulturního dědictví v rizikové oblasti.

Každá obec vypracuje svůj vlastní plán s informacemi o vlastnostech a struktuře území a linií plánování a intervenčním modelem pro poskytnutí vhodné reakce na jakoukoli mimořádnou událost. Plán je aktualizován o vývoj územní

struktury a změny očekávaných scénářů. Pro jaderné a vulkanické riziko (Vesuv a Flegrejská pole) existují specifické národní plány pro zvládnutí mimořádných událostí. Na národní úrovni spolupracuje odbor civilní ochrany se zapojenými regiony nebo autonomními provinciemi a na regionální, provinční a obecní úrovni provádějí cvičení kraje, prefektury, místní úřady nebo jiné správy Národní služby podle své působnosti.²⁴

6.5 Polsko

Zákon o krizovém řízení stanovuje složení a fungování systému krizového řízení a upřesňuje úkoly, které mají plnit orgány státní správy a územní samosprávy na všech úrovních. Vedoucím orgánem krizového řízení je Rada ministrů. V naléhavých situacích tuto odpovědnost nese ministr vnitra a správy. Vedoucím orgánem civilní ochrany je Národní velitelství státního hasičského sboru, které je podřízeno ministru vnitra a správy. Hlavní velitel státního hasičského sboru také působí jako náčelník národní civilní obrany. Odpovědnost za hodnocení rizik a plánování je Vládní centrum pro bezpečnost (RCB), které je podřízeno předsedovi vlády.²⁵

Pojem „krizový management“ vstoupil do slovníku nadobro po skončení studené války. Tento termín se objevil místo jiného, nahrazujícího (v Polsku) koncept civilní obrany, který se ve své dimenzi studené války vyčerpával na konci dvacátého století. Pro pořádek, „civilní obrana“ na konci studené války byla definována jako opatření, které by mohly výrazně snížit dopad všech forem vojenské akce na civilisty, včetně konvenčních, jaderných, chemických a biologických útoků. Tyto opatření byly vesměs pasivní, nesouvisely s obrannou činností v působnosti ozbrojených sil. Jejich účelem bylo zmírnění rizika, připravenost obyvatelstva na krizi a následně obnovení hodnot po kompletním zničení.²⁶

²⁴European Civil Protection and Humanitarian Aid Operations. [online]. [cit. 2023-01-14]. Dostupné z: https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/what/civil-protection/national-disaster-management-system/italy_en

²⁵European Civil Protection and Humanitarian Aid Operations. [online]. [cit. 2023-01-14]. Dostupné z: https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/what/civil-protection/national-disaster-management-system/poland_en

²⁶The Crisis Management and the Civil Protection in Poland. [online]. [cit. 2023-01-26]. Dostupné z: <https://ibimapublishing.com/articles/JOMS/2021/847128/>

V současné době Národní plán krizového řízení je veřejně dostupný dokument vypracovaný Střediskem pro bezpečnost vlády ve spolupráci s ministerstvy, dalšími celostátními orgány a hejtmany krajů. Přípravuje se zejména pro předsedu vlády a Radu ministrů. Jde o výchozí dokument v procesu civilního plánování na centrální a regionální úrovni. Skládá se z části A, která se zaměřuje na prevenci a připravenost, a části B, která zahrnuje reakci a obnovu. Národní program ochrany kritické infrastruktury kromě identifikace kritické infrastruktury popisuje národní priority, cíle, odpovědnosti, požadavky a standardy v Polsku. Pro včasné varování obyvatelstva se používají textové zprávy („Alert RCB“), sirény a média. Vládní centrum pro bezpečnost (RCB) monitoruje hrozby v systému 24/7 a spolupracuje s různými národními i zahraničními úřady v závislosti na typu hrozby.

Po obdržení informace o hrozbě ji RCB odešle operátorům mobilních sítí, kteří ji okamžitě přepošlou svým odběratelům. Každý, kdo má zapnutý mobilní telefon, pokud se nachází v oblasti tísňových zpráv („nebezpečná zóna“), obdrží krátkou textovou zprávu (SMS) informující o typu hrozby. SMS jsou rozesílány pouze ve výjimečných situacích ohrožujících život nebo zdraví. Pomocí mobilní aplikace RSO – Regionalny System Ostrzegania (Regionální varovný systém) lze získat podrobná varování a návody na správné chování v případě nouze.²⁷

²⁷European Civil Protection and Humanitarian Aid Operations. [online]. [cit. 2023-01-20]. Dostupné z: https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/what/civil-protection/national-disaster-management-system/poland_en

7 Přípravenost České republiky na řešení migrační krize, postoj České republiky a zahraniční pohledy

V začátcích migrační krize z afrického kontinentu a z blízkého východu nebyla připravenost Evropské unie ani České republiky na příliš vysoké úrovni. Česká republika jako vnitrozemský stát neočekávala příliv nelegálních migrantů. V dubnu roku 2015 zasedala Evropská komise v návaznosti na úmrtí velkého počtu uprchlíků ve Středomoří, kdy výsledkem bylo představení 4 oblastí, na které se EU zaměří v rámci této krize. Jednalo se o:

- posílení přítomnosti na moři,
- boj proti obchodníkům s lidmi,
- předcházení nelegálním migračním tokům,
- výraznější vnitřní solidarita a odpovědnost.

Následně EU představila první balíčky na relokaci určitého počtu uprchlíků ze států, které byly nejvíce zasaženy (Itálie, Řecko a Turecko) do ostatních členských států EU. Pohled ČR byl spíše konzervativní, kdy ČR nechtěla přijímat stanovené množství migrantů. ČR se chtěla více soustředit na řešení příčin nelegální migrace do Evropy. Dle stanoviska Ministerstva vnitra z roku 2016 byla debata o přijímání kvót migrantů stále předčasná a měla by být zahájena pouze v okamžiku, kdy dojde k zásadnímu omezení migračních toků do EU. V současné době ČR stále zastává názor, že přijímání nelegálních migrantů by nemělo být prioritou pro Evropskou unii, nicméně je třeba řešit její příčiny a posílit vnější hranice. V říjnu roku 2023 zasedala BRS ohledně otázek nelegální migrace v reakci na ozbrojený konflikt Izraele a Hamásu.

Výsledkem tohoto zasedání bylo krátkodobé znovuzavedení kontrol na vnitřních hranicích se Slovenskem. Cílem tohoto opatření, které bylo realizováno na dobu 30 dní a následně vícekrát prodlouženo, bylo přerušit migrační trasy, rozbít systém nelegálních převaděčů a zachytit nelegální migranty ihned při vstupu na území ČR. Zároveň bylo vydáno stanovisko, že ČR je ještě více připravena podílet se na ochraně vnějších hranic v rámci agentury FRONTEX, aby se nelegální migranti směrem do Evropy vůbec nevydávali. ČR dále každoročně poskytuje finanční prostředky v řádu stovek miliónů korun na pomoc členským

státům ke zvládnutí migrační krize. V průběhu migrační krize byl k ČR kritický tehdejší německý ministr vnitra Horst Seehofer. Ten po návštěvě Prahy na tiskové konferenci uvedl, že připravenost ČR podílet se na řešení migrační krize se blíží nule. To je z mého pohledu zapříčiněno příliš liberálním přístupem Německa.

Německá spolková republika dlouhodobě přijímá velké množství migrantů v rámci jejich relokace a je dlouhodobě cílem nelegálních migrantů v rámci tranzitní dopravy ať už silniční nebo lodní. ČR je v tomto případě tranzitní zemí, která není jejich cílovou destinací. Zde může v zahraničních zemích s liberálním přístupem vzniknout problém v oblasti vnitřního pořádku v návaznosti na náboženské zvyklosti migrantů, jelikož osobně nevnímám ochotu migrantů začlenit se do evropské společnosti, jako pozitivní. Tento problém se v současné době nejvíce projevuje právě v Německu a ve Francii. Migrantů se neustále dožadují zavedení svých práv (náboženských) nebo výstavby náboženských staveb. V Německu, kde již před vznikem migrační krize byl velký příliv muslimských přistěhovalců, jsou v dnešní době již zakládány politická hnutí a organizace všeho druhu. Zde vnímám riziko v dlouhodobém horizontu, které by mohlo mít dopad na širokou společnost.

8 Krizové řízení obce, spolupráce obce s ORP, zhodnocení současného fungování metodiky, návrhy na zlepšení situace

Praktická část této práce je zaměřena na fungování krizového managementu v obci Pyšely s počtem obyvatel okolo 2200 ve středočeském kraji, dále spolupráci této obce s obcí s rozšířenou působností, což je v tomto konkrétním případě okresní město Benešov. V této souvislosti byl proveden rozhovor se starostkou obce, která ochotně odpovídala na položené otázky a byla ochotna poskytnout pohled do fungování krizového managementu obce. Za toto patří starostce obce poděkování.

Rozhovor byl zaměřen na otázky týkající se současného stavu krizového managementu obce, fungování spolupráce s ORP jako s nadřazeným orgánem krizového řízení, předávání informací od předchozích pracovníků obce a postavení a fungování SDH obce. V poslední části byl rozhovor zaměřen na analýzu rizik, která by mohla v obci hrozit, kdy toto bylo směřováno primárně na dětský domov, domov pro seniory a základní školu, jako objekty s častým a frekventovaným výskytem osob. Všechny tyto objekty se v této malé obci nacházejí a jakýkoliv výskyt problému v rámci zajištění jejich fungování představuje riziko, kterému je nutno bez okolků čelit.

Starostka obce byla v první otázce dotázána, zda si byla při svém nástupu do funkce starostky vědoma, zda jí náleží i postavení vedoucího krizového řízení v rámci obce. Odpovědí na tuto otázku bylo, že starostka o této skutečnosti vůbec nevěděla a nebyla s tím před svým nástupem nikým seznámena. S touto skutečností ji konfrontoval zaměstnanec obecního úřadu, který shodou okolností zastával funkci velitele SDH. Dále uvedla, že téma krizového řízení se výrazně zlepšilo za probíhající covidové krize, kdy se postupně rozvíjela metodika na řešení a předávání informací mezi subjekty bylo účelné a přesné. Jako další skutečnost k tématu starostka uvedla, že pokaždé když mají SDH zásah, obdrží starostka SMS zprávu od operačního střediska HZS.

Další otázka byla směřována na krizový štáb obce, zda je zřízen, kdo jsou členi, rozdělení jejich činností. Odpovědí bylo, že krizový štáb obce zřízen není, ale v případě vzniku rizika, by toto řešila přímo starostka ve spolupráci s místostarostou a s velitelem SDH. Nicméně by se vždy jednalo o operativní

řešení situace, jelikož v obci nejsou stanoveny žádné krizové plány a neprobíhají ani žádné schůze či zasedání, na kterých by se tyto činitelé věnovali vytvoření metodiky a postupů řešení.

Další otázka směřovala na skutečnost, zda byly starostce předány jakékoliv podklady, které by se týkaly krizového řízení a jeho postupů. Na toto starostka uvedla, že od předchozího starosty obce nepřebírala funkci nikterak v dobrém, kvůli bližší nespecifikovaným neshodám, tudíž nikdy nedošlo k jakémusi formálnímu předání kanceláře se sdělením, co a kde může starostka dohledat. Dále pokračovala s tím, že neexistují žádné materiály, které by se týkaly metodiky krizového řízení, což vnímá jako nedostatek, jelikož by něco takového ocenila, z důvodu, že s krizovým řízením neměla při nástupu do funkce sebemenší zkušenosti.

Další otázka směřovala na současnou spolupráci s ORP v rámci metodiky a sjednocení postupů v rámci krizového řízení. Na toto starostka uvedla, že od ORP nepravidelně obdrží email s nabídkou školení nebo sebevzdělávání, kdy tyto nabídky jsou nejčastěji směřovány pro SDH obce. V rámci metodiky za své působení starostka žádné informace neobdržela a ani není seznámena s tím, na jakou osobu, mimo starosty ORP, by se v případě potřeby mohla obrátit.

Starostka obce byla také dotázána, zda u SDH obce vznikla pozice technika ochrany obyvatelstva, jakožto nového trendu v České republice. Na tuto otázku odpověděla, že tato pozice zde přímo zřízena není, nicméně odkázala se na skutečnost, že místostarosta obce a jeden z dalších zaměstnanců úřadu jsou členy SDH, kdy jeden z nich je velitelem. Tuto skutečnost následně doplnila s tím, že v případě jakékoliv krize je řešení spíše operativní, a nikoliv metodické dle předem stanovených postupů. Dále starostka uvedla, že oficiální zřízení této pozice v rámci SDH plánováno není, nicméně dodala, že místostarosta by se této problematice mohl v budoucnu více věnovat.

Závěrečná část rozhovoru byla věnována případnému řešení krize v rámci objektů, které se v obci nacházejí. Konkrétně se jedná o dětský domov, domov důchodců a základní školu. Jelikož v obci nejsou vypracovány krizové plány, které by se těmto objektům věnovaly, byl jako příklad použit výpadek dodávek vody do těchto objektů. V případě dětského domova bylo sděleno, že jeho zřizovatelem je

Středočeský kraj, tudíž zajišťování řešení krizové situace není plně v kompetenci krizového managementu obce. Nicméně v případě, že by skutečně došlo k výpadku dodávek vody, je obec ochotna a schopna poskytnout pomoc formou zajištění přítomnosti cisteren s pitnou vodou, a ty pravidelně doplňovat, popřípadě zajistit přívoz nové a plné cisterny. Tento postup je obdobný pro všechny 3 objekty v obci. Dále starostka pokračovala, že v případě potřeby z jakéhokoliv důvodu je obec zásobena zhruba 20 nafukovacími matracemi a 20 spacími pytlí. K účelům dočasného ubytování je pak možno poskytnout obecní tělocvičnu, která sousedí s budovou základní školy. Starostka si je nicméně vědoma, že v případě nutnosti ubytování dětí z dětského domova, je současný počet zásob nedostačující. Nicméně není plánováno stávající zásoby navyšovat.

8.1 Zhodnocení

Na základě poskytnutého náhledu do fungování krizového managementu obce, formou zmíněného rozhovoru se starostkou obce, bylo poято dojmu, že současný stav připravenosti a fungování managementu je na kritické úrovni. Nicméně je zapotřebí poukázat na skutečnosti, které k tomuto stavu výraznou měrou přispívají. Jak vyplývá z rozhovoru, informovanost starostů v oblasti rizik a krizí je založena jen a pouze na jejich osobní znalosti ze života nebo z jejich předchozích zaměstnání, kdy v případě zpovídané starostky byla tato informovanost takřka nulová.

Při provedeném průzkumu na webových stránkách příslušné ORP, bylo zjištěno, že tento web je relativně dobře zásoben složkami a odkazy a na krajské ředitelství HZS, které má téma krizového řízení poměrně kvalitně zpracováno. Nedochází ale k aplikaci metodiky směrem k jednotlivým obcím od ORP, kdy například poslední usnesení Bezpečnostní rady ORP bylo na webových stránkách zveřejněno v roce 2015. Nejsou v rámci této problematiky poskytovány prvotní ani průběžné informace směrem od ORP k obcím, kdy například při nástupu nově zvoleného starosty do funkce by toto bylo na místě. Zároveň je důležité podotknout, že současná ochota věnovat se této tématice není na vysoké úrovni, kdy je toto vnímáno jako podřadné téma. Je zde spíše spoléháno na operativní a nahodilé řešení situací než na plánované a koordinované řešení.

8.2 Návrhy na zlepšení připravenosti, fungování a celkového vnímání problematiky krizového řízení

Jako zásadní prostor pro zlepšení vnímám především předkrizovou fázi. Starostové obcí, jako nejnižší činitelé krizového řízení by měli mít rozsáhlejší přístup k informacím a navrhované metodice postupů. V tomto smyslu by se mělo uvažovat například o pravidelných seminářích či vzdělávacích kurzech, kde by příslušní činitelé byli pravidelně seznamováni s aktuálními trendy.

Dále bych navrhoval uzákonit povinnost pro obce zřídit pevně daný krizový štáb. Za současného stavu, kdy jsou krizové štáby zřizovány na základě vlastní vůle obcí, jako poradní orgány starosty, nemůže být téma krizového řízení vhodně aplikováno, jelikož je toto vnímáno jako plýtvání financemi. V tomto vycházím ze sdělení, kdy po rozhovoru se starostkou obce sdělila, že jako největší možné riziko osobně vnímá povodně, které v její obci nehrozí, a případně větrnou smršť, která se zde nikdy neodehrála. Takový pohled může mít v budoucnu neblahý dopad na obyvatele obcí. Vnímání problému, který do této doby nenastal, musí být změněno na vděk, že tento problém nenastal a maximální snahu o informovanost obyvatel o jejich možnostech v době, kdy tento problém nastane a dále například na včasný systém varování, což by bylo navázáno na vyšší činitele krizového řízení.

Za pozitivní opatření v rámci obce, které se týká praktická část této práce, vnímám systém centrálního rozesílání informací v podobě SMS zpráv. Toto je dosud využíváno v případě krátkodobých a plánovaných odstávek energií, nejčastěji z důvodu údržby sítě. Nicméně nic nebrání využití této možnosti včasné a věcně informovat obyvatele. Tuto variantu bych navrhoval ustanovit jako povinnou v rámci všech obcí v České republice.

Z pohledu celkového vnímání této problematiky narážíme na problém v tom, že činitelé zodpovědní za krizové řízení na nejnižší úrovni, nejsou v této oblasti odborníky, ani nejsou cíleně v této problematice vzděláváni.

Rizikovým ukazatelem je fakt, že ochota věnovat se tématu krizového řízení v ČR v předkrizové fázi je velice nízká až nulová. Obce nemají vypracovány krizové plány, ustanovené krizové štáby, podpůrné materiály pro orientaci ve vyhodnocení rizik a následné řešení krizové situace se odráží od pocitů a domněnek, co by v danou chvíli mohlo být nejlepším řešením.

8.2.1 Návrh na sjednocení krizového řízení v rámci ČR v souvislosti se zahraničními státy EU

Vzhledem ke skutečnosti, že zřizování krizových štábů obcí je v kompetenci starosty, nicméně jejich zřízení je na základě dobrovolnosti či vůle, bych navrhoval sjednocení celého postupu. Mohlo by dojít k úpravě krizového zákona, či zákona o obcích, a jako nová opatření především pro předkrizovou fázi bych navrhoval povinné ustanovení krizových štábů obcí a jejich následné a průběžné školení v této oblasti působnosti.

Dále bych navrhoval povinné vypracování krizových a havarijních plánů obce. K tomu by mohla přispět krajská ředitelství HZS, která by obcím poskytla odborníky, kteří by se na tomto aktivně podíleli a vypracování těchto plánů by s nimi bylo konzultováno. V konečné podobě by moly vzniknout desky s pevnou vazbou nebo lamino desky, které by obsahovaly přehled rizik, postupů, kontaktů a návrhů možných řešení v závislosti na závažnosti situace.

V neposlední řadě by bylo vhodné uzákonit zřízení pozice technika ochrany obyvatelstva u SDH obcí. V případech, kdy obce nemají zřízen SDH, by tyto obce byly povinny uzavřít rámcovou smlouvu s obcí, kde je SDH zřízen, a tím zajistit pro obec tuto pozici. Nicméně aby technik ochrany obyvatelstva mohl kvalitně fungovat, musí být zajištěno jeho vzdělání v této oblasti společně s průběžnými školeními. Hlavním faktorem pro správné fungování této pozice by muselo být kvalitní finanční ohodnocení, které by zajistilo motivaci technika se této činnosti věnovat.

Jako poslední návrh na zlepšení krizového řízení v ČR a v EU navrhuji celkové sjednocení podob a fungování krizových řízení napříč EU. Po vzoru, v této oblasti, vyspělých zemí, které mají systém rozdělen na územní a celostátní řízení. K tomu je zapotřebí rozhodnutí EU a následná implementace do právních předpisů jednotlivých zemí.

Závěr

Cílem bakalářské práce bylo analyzovat krizové řízení v Evropské unii s důrazem na jeho využití pro bezpečnostní systém české republiky. Jako jednoznačný závěr z této práce bych uvedl potřebu zlepšení krizového řízení na úrovni obcí v ČR, kdy obce jsou nedostatečně informovány a vzdělávány v této oblasti a měla by se zlepšit spolupráce nejen s ORP, ale i s krajským ředitelstvím HZS, které by mělo obcím ve větším množství poskytovat informace a provádět školení. V rámci EU by pak mělo dojít ke sjednocení postupů napříč členskými státy, kdy inspiraci lze čerpat ze států, které mají systém krizového řízení rozdělen na územní a celostátní řízení. Součástí této práce je i rozhovor se starostkou obce Pyšely, která se nachází v okrese Benešov ve Středočeském kraji. Starostka obce poskytla náhled do problematiky krizového řízení na úrovni obce, a především spolupráci s ORP, na jehož základě bylo dosaženo návrhů na zlepšení a sjednocení krizového řízení v ČR i v EU. Provedeným průzkumem krizového řízení ČR a ostatních členských států EU uvedených v této práci bylo zjištěno, že akutní problém ČR se nachází ve vnímání předkrizové fáze a následné absence cílených rozhodnutí, které by přímo vedly k zažehnutí krizového stavu.

Seznam zkratk

IT – informační technologie

IZS – integrovaný záchranný systém

ČR – Česká republika

BRS – bezpečnostní rada státu

EU – Evropská unie

HZS – hasičský záchranný sbor

SZPB – společná zahraniční a bezpečnostní politika

SEU – smlouva o Evropské unii

SBOP – společná bezpečnostní a obranná politika

EPF – Evropský mírový nástroj

PESCO – Iniciativa permanentní strukturované spolupráce

ERCC – Středisko pro koordinaci reakce na mimořádné situace

LÜKEX – meziresortní a mezistátní cvičení

NCC – národní krizové centrum

DGSCGC – Generální ředitelství pro civilní ochranu a krizové řízení

ICMOC – Meziresortní operační středisko krizového řízení

RCB – Vládní centrum pro bezpečnost

SMS – textové zprávy

RSO – regionální varovný systém

ORP – obec s rozšířenou působností

SDH – sbor dobrovolných hasičů

Seznam použité literatury

ING. ONDREJ TARČÁNI a A KOLEKTIV. *Teorie a praxe krizového řízení II.* Policejní akademie České republiky v Praze: Policejní akademie České republiky v Praze, 2011. ISBN 978-80-7251-357-4.

MGR. LENKA JAKUBCOVÁ, PH.D. *Krizové řízení v ČR.* Policejní akademie České republiky v Praze, 2021, s. 3-15.

BALABÁN, Miloš a Bohuslav PERNICA. *Bezpečnostní systém ČR: problémy a výzvy.* Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum 2015, 310 s. ISBN 978-80-246-3150-9

Právní normy

Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava české republiky

Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů

Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému

Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky

Zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky

Smlouva o fungování Evropské unie ze dne 13. prosince 2007 – konsolidované znění (Úř. věst. C 202, 7.6.2016, Čl. 222)

Elektronické zdroje

Terminologický slovník: krizové řízení a plánování obrany státu [online].

Ministerstvo vnitra České republiky: Ministerstvo vnitra České republiky, 2016 [cit. 2023-11-03]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/terminologicky-slovník-krizove-rizeni-a-planovani-obrany-statu.aspx>

Bezpečnostní rada státu | Vláda ČR. In: [cit. 17.02.2021]. Dostupné z:

<https://www.vlada.cz/cz/pracovni-a-poradni-organy-vlady/brs/brs-uvod-3851/>

Ministerstvo vnitra. Bezpečnostní rada státu [online]. 2023 [cit. 2023-11-05].

Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/bezpecnostni-rada-statu-234869.aspx>

PROF. ING. ŠESTÁK, B., DRSC.; ING. HRIVNÁK, J., CSC.; JUDR. SOUČEK, V., MGR. TVRDEK, J., ING. POLÍVKA, L., MGR. KRULÍK, O. Krizové řízení a bezpečnostní systém České republiky. Ochrana & bezpečnost [online]. 2015, ročník III., č. 1 [cit. 2023-11-15]. Dostupné z: http://ochab.ezin.cz/O-a-B_2014-2015_A/2014-2015_A_09_kolektiv_metody_01.pdf?fbclid=IwAR3jkBkPKutlqPmeEHvOk-sXWIAdmU4x48cjKZeEUCJ7sMmcD5WIJptcETE

http://ochab.ezin.cz/O-a-B_2014-2015_A_09_kolektiv_metody_01.pdf?fbclid=IwAR3jkBkPKutlqPmeEHvOk-sXWIAdmU4x48cjKZeEUCJ7sMmcD5WIJptcETE

Evropský mírový nástroj. [online]. [cit. 2023-12-14]. dostupné z:

<https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/european-peace-facility/>

O Parlamentu, Evropský parlament. [online]. [cit. 2023-12-20]. Dostupné z:

<https://www.europarl.europa.eu/about-parliament/cs/powers-and-procedures>

European Civil Protection and Humanitarian Aid Operations. [online]. [cit. 2023-

12-27]. Dostupné z: <https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/>

System_krisenmanagement_en.pdf [online] [cit. 16.02.2021]. Dostupné z: https://www.bmi.bund.de/SharedDocs/downloads/EN/publikationen/2012/system_krisenmanagement_en.pdf?__blob=publicationFile&fbclid=IwAR1a-6I-eH7A79oZo5OmCxHX5biNrXKAXqtPiBulvZ_ntSROv6QJ5nGxdM

Toolkit for Risk governance. [online]. [cit. 2023-01-13]. Dostupné z: <https://www.oecd.org/governance/toolkit-on-risk-governance/goodpractices/page/thenetherlandsnationalcrisiscentre.htm>

ProCultHer, Protecting culture heritage from consequences of disasters. [online]. [cit. 2023-01-13]. Dostupné z: <https://www.proculther.eu/dgscgc/>

European Civil Protection and Humanitarian Aid Operations. [online]. [cit. 2023-01-14]. Dostupné z: https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/what/civil-protection/national-disaster-management-system/france_en

European Civil Protection and Humanitarian Aid Operations. [online]. [cit. 2023-01-14]. Dostupné z: https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/what/civil-protection/national-disaster-management-system/italy_en

European Civil Protection and Humanitarian Aid Operations. [online]. [cit. 2023-01-14]. Dostupné z: https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/what/civil-protection/national-disaster-management-system/poland_en

The Crisis Management and the Civil Protection in Poland. [online]. [cit. 2023-01-26]. Dostupné z: <https://ibimapublishing.com/articles/JOMS/2021/847128/>

